

Talousarvion 2024 mukaan lukien sitovat tavoitteet ja taloussuunnitelman 2025–2026 muutokset

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 20.05.2024 § 145

Valmistelija talousjohtaja Helinä Saarela

Asian kuvaus

Keski-Pohjanmaan Uudistamisen aika – toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024–2026 esitetään alla kuvattavat muutokset. Muutosten taustalla on tarkentunut arvio vuoden 2024 tuloskehityksestä. Päivittämisessä on huomioitu myös Soite 2030-ohjelmaa toteuttavilla toiminnallisilla muutoksilla tavoiteltavia kustannussäästötavoitteita. Taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 tuloskehitystä on päivitetty huomioimaan vuoden 2023 alijäämä, päivitetty vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelmakaudelle arvioidut tulokseen vaikuttavat erät. Esitettävät muutokset huomioiden toiminta- ja taloussuunnitelma täyttää hyvinvointialuelain mukaisen vaateen talouden kumulatiivisesta tasapainosta vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hallintosäännön 75 §:n mukaisesti aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman ja antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet. Päivitetyn toiminta- ja taloussuunnitelman päätöskäsittelyn (aluevaltuusto 27.5.2024) jälkeen aluehallituksen 10.6.2024 kokoukseen tuodaan talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelma päivitettyssä muodossaan.

Muutosesitys: talousarvion 2024 sitovat tavoitteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvio 2024 sisältää seuraavat sitovat tavoitteet (aluevaltuusto 4.12.2023 82 §):

- Tulos 1,88 M€, sitovuus Soite yhteensä -tasolla
- Rahoituslaskelmaan sisältyvä talousarviolainan enimmäismäärä 18 M€
- Investointien enimmäismäärä 30,646 M€
- Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti

Talousarvioon esitetään seuraavat muutokset:

- Tulos -18,018 M€. Sitovuus toimialueetasolle, jossa sitovuustasona tuloslaskelman toimintakate.
- Rahoituslaskelmaan sisältyvät talousarviolaina/t 20 M€
- Investointien enimmäismäärä 26,416 M€
- Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti ennallaan

Muutosesitys tulokseen ja sitovuustasoon: tulos -18,018 M€, sitovuus toimialueetasolle

Vuoden 2024 tuloskehitystä pystytään tässä kohdin vuotta arviomaan tarkemmin kuin talousarviovalmistelun hetkellä syksyllä - alkutalvella 2023. Tarkentumisen taustalla on vuoden 2023 tuloksen valmistuminen, 1-3/2024-kauden tulostiedot sekä toimintaa ja taloutta sopeuttavien toimien vaikutusarviointi. Näin on päädytty päivitettyyn talousarvioon 2024, jossa tulos on alijäämäinen 18,018 miljoonaa euroa (alkuperäinen TA2024: ylijäämä 1,88 M€).

Tuloksen toteutuminen edellyttää, että Soite 2030 -ohjelmaan sisältyviä kehittämistoimia sekä muita toimintaa ja taloutta sopeuttavia toimia toteutetaan. Kustannussäästöt eivät näy alkuvuoden tuloskehityksessä toivotulla tavalla, joten muutettuun talousarvioon sisältyy entistäkin vahvempi tavoitteellisuus saada säästöt toteutettua. Samoin toimet ulkoisten tuottojen (myyntituotot) ylläpitämiseksi ovat tärkeitä talousarviossa pysymiseksi.

Arviota ulkoisista tuotoista on tuotu alaspäin yhteensä 9,3 miljoonaa euroa. Summasta valtaosa kohdistuu myyntituottoihin. Alenema johtuu ulkopaikkakuntalaisten vähentyneeseen määrästä. Ulkoisiin kuluihin on lisätty yhteensä 10,6 miljoonan euron määrärahat. Tästä henkilöstökulujen ml. sivukulut osuus on 6 miljoonaa euroa ja palveluostojen 4 miljoonaa euroa. Loppuosa 600.000 euroa kohdistuu aineiden ja tarvikkeiden lisämäärärahaan.

Henkilöstökulujen määrärahalisäystarve syntyy siitä, että Soite 2030 -ohjelman henkilöstökuluja säästävien toimien vaikutus ei näy alkuvuoden toteumassa toivotulla tavalla. Palveluostojen määrärahalisäyksellä varaudutaan erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen asiakaspalvelujen ostotarpeisiin. Aineista ja tarvikkeista 500.000 euroa kohdistuu lääkekustannuksiin ja 100.000 euroa ruokahuollon elintarvikekustannuksiin.

Sitovuustason muutos toimialueetasolle (=toimialueen toimintakate sitovana tavoitteena) on linjassa talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelman kanssa, jonka mukaisesti yksiköillä ei ole lupa ylittää niille myönnettyjä määrärahoja.

Talousarviomuutokset kootusti:

	TOT. 2023	TA2024	TA2024: päivitys	TS 2025	TS2025: päivitys	TS 2026	TS2026: päivitys
ULKOISET TUOTOT	85 539 €	86 066 €	76 766 €	88 499 €	79 900 €	90 746 €	81 700 €
Myyntituotot	46 182 €	49 346 €	40 546 €	51 814 €	43 000 €	53 368 €	43 500 €
Maksutuotot	21 529 €	22 810 €	22 310 €	22 810 €	23 000 €	23 722 €	24 000 €
Tuet ja avustukset	11 110 €	7 535 €	7 535 €	7 309 €	7 300 €	7 089 €	7 400 €
Muut toimintatuotot	6 718 €	6 376 €	6 376 €	6 567 €	6 600 €	6 567 €	6 800 €
ULKOISET KULUT	-396 639 €	-384 505 €	-395 105 €	-403 627 €	-385 900 €	-417 449 €	-382 300 €
Henkilöstökulut	-212 173 €	-209 194 €	-215 194 €	-219 654 €	-210 000 €	-226 243 €	-209 000 €
Palvelujen ostot	-126 916 €	-116 350 €	-120 350 €	-124 422 €	-120 000 €	-130 643 €	-119 000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-32 365 €	-32 964 €	-33 564 €	-33 293 €	-32 000 €	-33 959 €	-31 400 €
Avustukset	-7 680 €	-8 221 €	-8 221 €	-8 303 €	-7 900 €	-8 469 €	-7 900 €
Muut toimintakulut	-17 505 €	-17 776 €	-17 776 €	-17 954 €	-16 000 €	-18 134 €	-15 000 €
TOIMINTAKATE	-311 100 €	-298 439 €	-318 339 €	-315 128 €	-306 000 €	-326 702 €	-300 600 €
Valtion rahoitus	301 431 €	312 021 €	312 021 €	335 458 €	333 300 €	348 705 €	339 337 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 021 €	-1 700 €	-1 700 €	-2 645 €	-2 645 €	-3 054 €	-3 054 €
VUOSIKATE	-10 691 €	11 882 €	-8 018 €	17 685 €	24 655 €	18 949 €	35 683 €
Poistot ja arvonalentumiset	-9 818 €	-10 000 €	-10 000 €	-10 800 €	-10 800 €	-11 016 €	-11 000 €
Yli-/alijäämä	-20 508 €	1 882 €	-18 018 €	6 885 €	13 855 €	7 933 €	24 683 €
Kumul. tulos 2023-2026	-20 508 €	-18 626 €	-38 526 €	-11 741 €	-24 671 €	-3 809 €	12 €

Toimialueittain toimintakatteen sitovuus on nettoperiaatteen mukainen eli tulojen ja menojen erotuksesta syntyvä toimintakate. Toisin sanoen, toimintakatteen sisällä voi olla talousarviosta poikkeavia eriä, mutta toimintakatteen sisällä tulee pysyä. Toimialueiden sitovat toimintakatteet (huomioiden edellä esitetty talousarviomuutos) on esitetty oheisaineistossa.

Toimialueiden toimintakate jakaantuu niihin kuuluvien vastuualueiden määrärahoiksi ja tuloarvioiksi talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Muutostalousarvion päätöksäntöön jälkeen täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelma päivitetään ja tuodaan se aluehallituksen päätöksäntöön 10.6. kokoukseen (hallintosääntö 75 §: aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvat toimialuekohtaiset toimintaa ja taloutta koskevat käyttösuunnitelmat).

Määrärahojen (ulkoisten kulujen lisäys) ja tuloarvioiden (ulkoisten tuottojen lasku) muutoksella ei ole vaikutusta toiminnan tavoitteisiin. Tavoitteet on rakennettu Soiten strategiaa, palvelustrategiaa, pelastustoimen palvelutasopäätöstä ja Soite 2030 -ohjelmaa toteuttaviksi.

Taloussuunnitelmavuosiin 2025-2026 esitettävät muutokset

- Vuoden 2025 tulos +13,85 M€
- Vuoden 2026 tulos +24,68 M€

Arvio valtion yleiskatteisen rahoituksen määrästä vuosille 2025-2026 on laskenut yhteensä 11,5 miljoonaa euroa (tilanne VM:n rahoituslaskelmat 10/2023 vs. 4/2024). Tämä on huomioitu sisällyttämällä suunnitelmavuosiin 2025-2026 lisää kustannussäästötarpeita. Samoin taloussuunnitelmavuosien ulkoisten tuottojen arvioita on laskettu huomioimaan pienentynyt ulkokuntamyynti.

Talousarviovalmistelun 2025 raami

Hallintosäännön (74 §) mukaisesti aluehallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Päivitetyn taloussuunnitelman esitetään toimivan vuoden 2025 talousarviovalmistelun lähtökohtana / raamina.

Talousarviolainan muutosesitys: enimmäismäärä 20 M€

Vuonna 2024 nostettavat pitkäaikaiset lainat ovat ministeriöiden hyväksymän investointisuunnitelmaan 2023-2026 sisältyvien investointien rahoittamiseen kohdistuvia lainoja. Lainat nostetaan vuoden 2023 lainanottovaltuudesta (69,8 M€), jota saa käyttää vuonna 2023 tehtyjen investointien lisäksi vuonna 2023 alkaneisiin, useammalle vuodelle jatkuviin investointeihin.

Vuonna 2023 alkaneiden ja vuodelle 2024 jatkuvien investointien (kiinteistöjen muutostyöt, kone- ja laitehankinnat) rahoitustarpeiden jakautuminen vuosien 2023 ja 2024 välille on täsmentynyt. Investointien rahoitustarvetta kohdentui vuoden 2023 sijaan hieman enemmän vuodelle 2024, jonka johdosta talousarviolainojen enimmäismäärää esitetään korotettavaksi 18 miljoonasta eurosta 20 miljoonaan euroon. Lainoituksesta noin puolet tarvitaan edellä mainittuihin vuodelta 2023 jatkuviin investointeihin. Toinen puolikas kohdentuu Sotekeskus-investoinnin arvioituun vuoden 2024 rahoitustarpeeseen (Sotekeskus-investoinnin päätöskäsittely 6/2024 aluehallituksessa).

Päivitetty rahoituslaskelma:

RAHOITUSLASKELMA (tuhate)	Muutos TA2024	TA 2024	TP 2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-8 018	11 882	-10 691	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-8 018	11 882	-336	-11 027
Investointien rahavirta				
Investointimenot rahoituslaskelmassa	-26 416	-30 646	-11 048	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 361	1 361	250	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-25 055	-29 285	72	-10 726
Toiminnan ja investointien rahavirta	-33 073	-17 403		-21 752
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	0	0		0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	18 000	14 488	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 500	-7 500	-8 164	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	20 000	10 500	1 449	7 773
Oman pääoman muutokset	0	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-150	-150	-648	
Vaihto-omaisuuden muutos			764	
Saamisten muutos			-3 298	
Korottomien velkojen muutos	-150	-150	-23 194	-26 376
Rahoituksen rahavirta	32 350	10 350		-18 603
Rahavarojen muutos	-723	-7 053		-40 355

Hallintosäännön (20 §, kohta 18) mukaisesti aluehallitus päättää valtuustokausittain lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärästä. Pitkäaikaisen lainanoton lisäksi päivitettyyn rahoituslaskelmaan on sisällytetty valtuutus 20 miljoonan euron lyhytaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikaista rahoitusta nostetaan kuluvan vuoden aikana, mikäli sille tulee kassanhallinnallista tarvetta. Lyhytaikaisen rahoituksen toimintaohjeistus on määritelty Rahoituksen, varallisuuden hoidon ja sijoittamisen periaatteet -dokumentissa.

Investointien muutosesitys: enimmäismäärä 26,416 M€

Alkuperäiseen talousarvioon sisältyi 30,646 miljoonan euron investoinnit, joista vuoden 2024 uusia investointeja oli 13,4 M€. Muut investoinnit olivat vuodelta 2023 jatkuvia investointeja mm. kiinteistöihin.

Toimialueita on pyydetty tarkastelemaan, onko osa heille hyväksytyistä vuoden 2024 investoinneista sellaisia, jotka eivät ole heidän toimintansa näkökulmasta välttämättömiä. Investointien karsinnalla tavoitellaan kustannussäästöjä tilanteessa, jossa vuoden 2024 investoinneille (=investoinnit pl. vuonna 2023 alkaneet, useammalle vuodelle jatkuvat investoinnit) ei ole olemassa pitkäaikaisen lainan ottamisen valtuutta. Investointien yhteismäärää pienentää myös muutamien kiinteistöjen muutostöiden siirtyminen seuraavalle vuodelle tai mahdollisesti toteuttamatta jättäminen. Edellä huomioitujen muutosten jälkeinen investointien yhteismäärän esitetään olevan 26,416 miljoonaa euroa.

Päivitetty investointikohteiden lista toimialueittain sisältyy talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelmaan (päättökäsittely aluehallitus 10.6.2024).

Päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy muutokset vuoden 2024 talousarvioon mukaan lukien sitovat tavoitteet sekä siihen liittyvään taloussuunnitelmaan 2025–2026 edellä esitettyssä muodossa ja perusteluin;
2. hyväksyä edellä mainitun taloussuunnitelman vuoden 2025 talousarviosuunnittelun lähtökohdaksi/raamiksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen kohdat 1-2.

Merk. talousjohtaja esitteli asian kokouksen alussa.

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto 27.05.2024 § 38

Valmistelija

talousjohtaja Helinä Saarela

Päätösesitys Aluehallituksen esityksen mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy muutokset vuoden 2024 talousarvioon mukaan lukien sitovat tavoitteet sekä siihen liittyvään taloussuunnitelmaan 2025–2026 edellä esitetyssä muodossa ja perusteluin.

Päätös Valtuutettu Hanna-Lea Ahlskog esitti seuraavaa:
Lisätään aluehallituksen esitykseen viimeiseksi lauseeksi: Kuitenkin sillä muutoksella, että ryhmäavustusta ei makseta enää vuoden -24 toiselle vuosipuoliskolle eikä vuosina -25 ja -26. Tämä summa vähennetään vastaavasti ennakoidusta alijäämästä. Ahlskogin esitystä kannattivat Tomi Kivelä, Ulpu Keränen, Laura Sahlgren, Hannu Kippo ja Mauri Salo.

Valtuutettu Emilia Teerikangas esitti asian palauttamista uuteen valmisteluun. Valtuutettu Kristiina Teerikangas kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta valmisteluun, oli suoritettava äänestys. Äänestysmenettelyksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys siten, että äänestyksessä asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät JAA ja asian palauttamista valmisteluun kannattavat äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin 26 JAA ääntä ja 30 EI ääntä. Äänestystuloksen mukaisesti asia palautettiin valmisteluun.

Merk. valtuutettu Reino Herlevi poistui kokouksesta klo 11.55 ennen päätöksentekoa. Valtuutetut Ville Leppälä ja Mika Lintilä poistuivat kokouksesta klo 12.00 ennen päätöksentekoa. Valtuutettu Jaana Puumala poistui kokouksesta klo 12.33 ennen päätöksentekoa.

Valtuutetut Jaana Puumala ja Reino Herlevi palasivat kokoukseen äänestyksen aikana klo 12.55.

Pidettiin tauko klo 12.40–12.51.

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 10.06.2024 § 166

Valmistelija talousjohtaja Helinä Saarela

Muutosesitys: talousarvion 2024 sitovat tavoitteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvio 2024 sisältää seuraavat sitovat tavoitteet (aluevaltuusto 4.12.2023 82 §):

- Tulos 1,88 M€, sitovuus Soite yhteensä -tasolla
- Rahoituslaskelmaan sisältyvä talousarviolainan enimmäismäärä 18 M€
- Investointien enimmäismäärä 30,646 M€
- Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti

Talousarvioon esitetään seuraavat muutokset:

- Tulos -18,018 M€. Sitovuus toimialuetasolle, jossa sitovuustasona tuloslaskelman toimintakate.
- Rahoituslaskelmaan sisältyvät talousarviolaina/t 20 M€
- Investointien enimmäismäärä 26,416 M€
- Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti ennallaan

Muutosesitys tulokseen ja sitovuustasoon vuodelle 2024: tulos -18,018 M€, sitovuus toimialuetasolle.

Vuoden 2024 tuloskehitystä pystytään tässä kohdin vuotta arviomaan tarkemmin kuin talousarviovalmistelun hetkellä syksyllä - alkutalvella 2023. Tarkentumisen taustalla on vuoden 2023 tuloksen valmistuminen, 1-3/2024-kauden tulostiedot sekä toimintaa ja taloutta sopeuttavien toimien vaikutusarviointi. Näin on päädytty päivitettyyn talousarvioon 2024, jossa tulos on alijäämäinen 18,018 miljoonaa euroa (alkuperäinen TA2024: ylijäämä 1,88 M€).

Tuloksen toteutuminen edellyttää, että Soite 2030 -ohjelmaan sisältyviä kehittämistoimia sekä muita toimintaa ja taloutta sopeuttavia toimia toteutetaan. Kustannussäästöt eivät näy alkuvuoden tuloskehityksessä toivotulla tavalla, joten muutettuun talousarvioon sisältyy entistäkin vahvempi tavoitteellisuus saada säästöt toteutettua. Samoin toimet ulkoisten tuottojen (myyntituotot) ylläpitämiseksi ovat tärkeitä talousarviossa pysymiseksi.

Arviota ulkoisista tuotoista on tuotu alaspäin yhteensä 9,3 miljoonaa euroa. Summasta valtaosa kohdistuu myyntituottoihin. Alenema johtuu ulkopaikkakuntalaisten vähentyneeseen määrästä. Ulkoisiin kuluihin on lisätty yhteensä 10,6 miljoonan euron määrärahat. Tästä henkilöstökulujen ml. sivukulut osuus on 6 miljoonaa euroa ja palveluostojen 4 miljoonaa euroa. Loppuosa 600.000 euroa kohdistuu aineiden ja tarvikkeiden lisämäärärahaan.

Henkilöstökulujen määrärahalisäystarve syntyy siitä, että Soite 2030 -ohjelman henkilöstökuluja säästävien toimien vaikutus ei näy alkuvuoden toteumassa toivotulla tavalla. Palveluostojen määrärahalisäyksellä varaudutaan erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen asiakaspalvelujen ostotarpeisiin. Aineista ja tarvikkeista 500.000 euroa kohdistuu lääkekustannuksiin ja 100.000 euroa ruokahuollon elintarvikekustannuksiin.

Sitovuustason muutos toimialuetasolle (=toimialueen toimintakate sitovana tavoitteena) on linjassa talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelman kanssa, jonka mukaisesti yksiköillä ei ole lupa ylittää niille myönnettyjä määrärahoja. Toimintakatteen sitovuus on nettoperiaatteen mukainen eli tulojen ja menojen erotuksesta syntyvä toimintakate. Toisin sanoen, toimintakatteen sisällä voi olla talousarviosta poikkeavia eriä, mutta toimintakatteen sisällä tulee pysyä. Toimialueiden sitovat toimintakatteen esitetty oheisaineistossa.

Määrärahojen (ulkoisten kulujen lisäys) ja tuloarvioiden (ulkoisten tuottojen lasku) muutoksella ei ole vaikutusta toiminnan tavoitteisiin. Tavoitteet on rakennettu Soiten strategiaa, palvelustrategiaa, pelastustoimen palvelutasopäätöstä ja Soite 2030 -ohjelmaa toteuttaviksi.

Muutosesitys taloussuunnitelmavuosiin 2025-2026

Arvio valtion yleiskatteisen rahoituksen määrästä vuosille 2025-2026 on laskenut yhteensä 11,5 miljoonaa euroa (tilanne VM:n rahoituslaskelmat 10/2023 vs. 4/2024). Tämä on huomioitu sisällyttämällä suunnitelmavuosiin 2025-2026 lisää kustannussäästötarpeita. Samoin taloussuunnitelmavuosien ulkoisten tuottojen arvioita on laskettu huomioimaan pienentynyt ulkokuntamyynänti. Näin on päädytty vuoden 2025 tulokseen noin +13,55 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 tulokseen noin +25 miljoonaa euroa. Tuloksen ylijäämäisyyden toteutuminen edellyttää merkittävää toiminnan uudistamista Soite 2030 – ohjelman ja sitä tukevien muiden toimien saralla.

Muutostalousarvio 2024 ja taloussuunnitelmavuodet 2025-2026 ovat seuraavat:

	TOT. 2023	TA2024	TA2024: päivitys	TS 2025	TS2025: päivitys	TS 2026	TS2026: päivitys
ULKOISET TUOTOT	85 539 €	86 066 €	76 766 €	88 499 €	78 600 €	90 746 €	81 100 €
Myyntituotot	46 182 €	49 346 €	40 546 €	51 814 €	41 700 €	53 368 €	42 900 €
Maksutuotot	21 529 €	22 810 €	22 310 €	22 810 €	23 000 €	23 722 €	24 000 €
Tuet ja avustukset	11 110 €	7 535 €	7 535 €	7 309 €	7 300 €	7 089 €	7 400 €
Muut toimintatuotot	6 718 €	6 376 €	6 376 €	6 567 €	6 600 €	6 567 €	6 800 €
ULKOISET KULUT	-396 639 €	-384 505 €	-395 105 €	-403 627 €	-384 900 €	-417 449 €	-381 300 €
Henkilöstökulut	-212 173 €	-209 194 €	-215 194 €	-219 654 €	-210 000 €	-226 243 €	-209 000 €
Palvelujen ostot	-126 916 €	-116 350 €	-120 350 €	-124 422 €	-119 000 €	-130 643 €	-118 000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-32 365 €	-32 964 €	-33 564 €	-33 293 €	-32 000 €	-33 959 €	-31 400 €
Avustukset	-7 680 €	-8 221 €	-8 221 €	-8 303 €	-7 900 €	-8 469 €	-7 900 €
Muut toimintakulut	-17 505 €	-17 776 €	-17 776 €	-17 954 €	-16 000 €	-18 134 €	-15 000 €
TOIMINTAKATE	-311 100 €	-298 439 €	-318 339 €	-315 128 €	-306 300 €	-326 702 €	-300 200 €
Valtion rahoitus	301 431 €	312 021 €	312 021 €	335 458 €	333 300 €	348 705 €	339 337 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 021 €	-1 700 €	-1 700 €	-2 645 €	-2 645 €	-3 054 €	-3 054 €
VUOSIKATE	-10 691 €	11 882 €	-8 018 €	17 685 €	24 355 €	18 949 €	36 083 €
Poistot ja arvonalentumiset	-9 818 €	-10 000 €	-10 000 €	-10 800 €	-10 800 €	-11 016 €	-11 000 €
Yli-/alijäämä	-20 508 €	1 882 €	-18 018 €	6 885 €	13 555 €	7 933 €	25 083 €
Kumul. tulos 2023-2026	-20 508 €	-18 626 €	-38 526 €	-11 741 €	-24 971 €	-3 809 €	112 €

Aluehallitukselle (kokous 10.6.) ja aluevaltuustolle (kokous 17.6.) tuodaan tiedoksi, että muutostalousarvio ja -suunnitelma 2024-2026 täyttävät hyvinvointialuelain 115 §:n määräyksen, että taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä – tässä tapauksessa siis vuoden 2026 loppuun mennessä. Tässä määräajassa tulee kattaa myös taseen alijäämä.

Samoin aluehallitukselle ja aluevaltuustolle tuodaan tiedoksi, että hyvinvointialuelain 123 §:ssä määritellyistä arviointimenettelyn mittareista kaksi ylittyy vuoden 2024 päätyttyä, kun takana on toinen alijäämäinen tilikausi. Kyseiset mittarit ovat seuraavat: 1)

hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin ja 2) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin. Vuoden 2023 tuloksella -20,5 mittareiden toteumat olivat -112,1 (vuosikate/poistot) ja -1,19 (laskennallinen lainanhoitokate).

Talousarviovalmistelun 2025 raami

Hallintosäännön (74 §) mukaisesti aluehallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet. Päivitetyn taloussuunnitelman esitetään toimivan vuoden 2025 talousarviovalmistelun lähtökohtana / raamina.

Talousarviolainan muutosesitys: enimmäismäärä 20 M€

Vuonna 2024 nostettavat pitkäaikaiset lainat ovat ministeriöiden hyväksymän investointisuunnitelmaan 2023-2026 sisältyvien investointien rahoittamiseen kohdistuvia lainoja. Lainat nostetaan vuoden 2023 lainanottovaltuudesta (69,8 M€), jota saa käyttää vuonna 2023 tehtyjen investointien lisäksi vuonna 2023 alkaneisiin, useammalle vuodelle jatkuviin investointeihin.

Vuonna 2023 alkaneiden ja vuodelle 2024 jatkuvien investointien (kiinteistöjen muutostyöt, kone- ja laitehankinnat) rahoitustarpeiden jakautuminen vuosien 2023 ja 2024 välille on täsmentynyt. Investointien rahoitustarvetta kohdentui vuoden 2023 sijaan hieman enemmän vuodelle 2024, jonka johdosta talousarviolainojen enimmäismäärää esitetään korotettavaksi 18 miljoonasta eurosta 20 miljoonaan euroon. Lainoituksesta noin puolet tarvitaan edellä mainittuihin vuodelta 2023 jatkuviin investointeihin. Toinen puolikas kohdentuu Sotekeskus-investoinnin arvioituun vuoden 2024 rahoitustarpeeseen (Sotekeskus-investoinnin päätöskäsittely 6/2024 aluehallituksessa).

Päivitetty rahoituslaskelma:

RAHOITUSLASKELMA (tuhat€)	Muutos TA2024	TA 2024	TP 2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-8 018	11 882	-10 691	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
	-8 018	11 882	-336	-11 027
Investointien rahavirta				
Investointimenot rahoituslaskelmassa	-26 416	-30 646	-11 048	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 361	1 361	250	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-25 055	-29 285	72	-10 726
Toiminnan ja investointien rahavirta	-33 073	-17 403		-21 752
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	0	0		0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	18 000	14 488	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 500	-7 500	-8 164	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	20 000	10 500	1 449	7 773
Oman pääoman muutokset	0	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-150	-150	-648	
Vaihto-omaisuuden muutos			764	
Saamisten muutos			-3 298	
Korottomien velkojen muutos	-150	-150	-23 194	-26 376
Rahoituksen rahavirta	32 350	10 350		-18 603
Rahavarojen muutos	-723	-7 053		-40 355

Hallintosäännön (20 §, kohta 18) mukaisesti aluehallitus päättää valtuustokausittain lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärästä. Pitkäaikaisen lainanoton lisäksi päivitettyyn rahoituslaskelmaan on sisällytetty valtuutus 20 miljoonan euron lyhytaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikaista rahoitusta nostetaan kuluvan vuoden aikana, mikäli sille tulee kassanhallinnallista tarvetta. Lyhytaikaisen rahoituksen toimintaohjeistus on määritelty Rahoituksen, varallisuuden hoidon ja sijoittamisen periaatteet -dokumentissa.

Investointien muutosesitys: enimmäismäärä 26,416 M€

Alkuperäiseen talousarvioon sisältyi 30,646 miljoonan euron investoinnit, joista vuoden 2024 uusia investointeja oli 13,4 M€. Muut investoinnit olivat vuodelta 2023 jatkuvia investointeja mm. kiinteistöihin.

Toimialueita on pyydetty tarkastelemaan, onko osa heille hyväksytyistä vuoden 2024 investoinneista sellaisia, jotka eivät ole heidän toimintansa näkökulmasta välttämättömiä. Investointien karsinnalla tavoitellaan kustannussäästöjä tilanteessa, jossa vuoden 2024 investoinneille (=investoinnit pl. vuonna 2023 alkaneet, useammalle vuodelle jatkuvat investoinnit) ei ole olemassa pitkäaikaisen lainan ottamisen valtuutta. Investointien yhteismäärää pienentää myös muutamien kiinteistöjen muutostöiden siirtyminen seuraavalle vuodelle tai mahdollisesti toteuttamatta jättäminen. Edellä huomioitujen muutosten jälkeinen investointien yhteismäärän esitetään olevan 26,416 miljoonaa euroa.

Päivitetty investointikohteiden lista toimialueittain sisältyy talousarvion täytäntöönpano- ja käyttösuunnitelmaan (päätöskäsittely aluehallitus 10.6.2024).

Liite Talousarvion täytäntöönpano-ohje ja käyttösuunnitelma, jossa toimintakatteiden sisältämät ulkoiset tuotot ja kulut on jaettu vastuualueille (hallintosääntö 75 §: aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvat toimialuekohtaiset toimintaa ja taloutta koskevat käyttösuunnitelmat). Lisäksi käyttösuunnitelma sisältää investoinnit päivitetystä muodossaan.

Oheisaineistona

- Toimialueiden sitovat toimintakatteet
- Esittelydiat kokousta varten

Päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy muutokset vuoden 2024 talousarvioon mukaan lukien sitovat tavoitteet sekä siihen liittyvään taloussuunnitelmaan 2025–2026 edellä esitetyssä muodossa ja perusteluin;
2. hyväksyä edellä mainitun taloussuunnitelman vuoden 2025 talousarviosuunnittelun lähtökohdaksi/raamiksi;
3. hyväksyä muutostalousarviota 2024 noudattavat, toimialueisiin kuuluvien vastuualueiden käyttösuunnitelmat (sitovan toimintakatteen jako vastuualuille ja investointien muutokset). Päätös on ehdollinen sille, että aluevaltuusto hyväksyy seuraavassa kokouksessaan muutostalousarvion 2024 ja siihen liittyvät sitovat tavoitteet.

Päätös

Aluehallitus päätti kohdat 1.-3. päätösesityksen mukaisesti.

Merk. talousjohtaja esitteli asian kokouksen alussa.

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto 17.06.2024 § 49
3853/02.02.00/2023

Valmistelija

talousjohtaja Helinä Saarela

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta (19 §). Aluehallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet. Aluevaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä (74 §).

Aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman. Aluehallitus voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa

toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle. Aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvat toimialuekohtaiset toimintaa ja taloutta koskevat käyttösuunnitelmat. Aluehallituksella on valtuus päättää talousarvion toimeenpanosta aluevaltuuston vahvistaman toiminnan ja talouden tavoitteiden sekä niiden edellyttämien määrärahat ja tuloarviot rajoissa. Aluehallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet (75 §).

Kun aluevaltuusto päättää talousarviosta, se määrittelee, mitkä ovat aluevaltuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Aluevaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat hyvinvointialueen viranomaisia (77 §).

Aluevaltuuston 4.12.2023 hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2026 vuoden 2024 talousarviota koskeviin sitoviin tavoitteisiin esitettävät muutokset:

Alkuperäinen talousarvio 2024

KPFAVAL 4.12.2023 §82

- Tulos 1,88 M€, sitovuus Soite yhteensä -tasolla
- Rahoituslaskelmaan sisältyvä talousarviolainan enimmäismäärä 18 M€
- Investointien enimmäismäärä 30,646 M€
- Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti, ks. TA2024-dokumentti

Muutostalousarvio 2024

KPFAH 20.5.24 §145, KPFAVAL 27.5.24 §38,
KPHAH 10.6.24 §166 , KPFAVAL 17.6.24

- *Muutos:* Tulos -18,018 M€
- Sitovuus toimialuetasolle, jossa sitovuustasona tuloslaskelman toimintakate
- *Muutos:* Rahoituslaskelmaan sisältyvät talousarviolaina/t 20 M€
- *Muutos:* Investointien enimmäismäärä 26,416 M€
- *Ennallaan:* Toiminnalliset tavoitteet Soite yhteensä ja toimialuetasoisesti: ennallaan

Aluevaltuuston 4.12.2023 hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 muutokset koskevat niiden tulostavoitteiden muutosta. Muutostarve johtuu vuoden 2024 talousarvion alijäämän kasvusta, jonka takia suunnitteluvuosien tulosten tulee olla entistä ylijäämäisempiä (=kumulatiivisen alijäämän kattaminen).

Alkuperäinen taloussuunnitelma 2025-2026

KPFAVAL 4.12.2023 §82

- Tulos 2025: +6,885 M€
- Tulos 2026: 7,933 M€

Muutostaloussuunnitelma 2025-2026

KPFAH 20.5.24 §145, KPFAVAL 27.5.24 §38,
KPHAH 10.6.24 §166 , KPFAVAL 17.6.24

- *Muutos:* tulos 2025 +13,555 M€
- *Muutos:* tulos 2025 +25,083 M€
- *Peruste muutokselle:* kumulatiivinen alijäämä 2023-2024 tulee saada katettua v. 2026 loppuun mennessä

Muutostalousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026 alla.

	TOT. 2023	TA2024	TA2024: päivitys	TS2025: päivitys	TS2026: päivitys
ULKOISET TUOTOT	85 539 €	86 066 €	76 766 €	78 600 €	81 100 €
Myyntituotot	46 182 €	49 346 €	40 546 €	41 700 €	42 900 €
Maksutuotot	21 529 €	22 810 €	22 310 €	23 000 €	24 000 €
Tuet ja avustukset	11 110 €	7 535 €	7 535 €	7 300 €	7 400 €
Muut toimintatuotot	6 718 €	6 376 €	6 376 €	6 600 €	6 800 €
ULKOISET KULUT	-396 639 €	-384 505 €	-395 105 €	-384 900 €	-381 300 €
Henkilöstökulut	-212 173 €	-209 194 €	-214 216 €	-210 000 €	-209 000 €
Palvelujen ostot	-126 916 €	-116 350 €	-120 965 €	-119 000 €	-118 000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 365 €	-32 964 €	-33 564 €	-32 000 €	-31 400 €
Avustukset	-7 680 €	-8 221 €	-8 221 €	-7 900 €	-7 900 €
Muut toimintakulut	-17 505 €	-17 776 €	-18 139 €	-16 000 €	-15 000 €
TOIMINTAKATE	-311 100 €	-298 439 €	-318 339 €	-306 300 €	-300 200 €
Valtion rahoitus	301 431 €	312 021 €	312 021 €	333 300 €	339 337 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 021 €	-1 700 €	-1 700 €	-2 645 €	-3 054 €
VUOSIKATE	-10 691 €	11 882 €	-8 018 €	24 355 €	36 083 €
Poistot ja arvonalentumiset	-9 818 €	-10 000 €	-10 000 €	-10 800 €	-11 000 €
Yli-/alijäämä	-20 508 €	1 882 €	-18 018 €	13 555 €	25 083 €
Kumul. tulos 2023-2026	-20 508 €	-18 626 €	-38 526 €	-24 971 €	112 €
Vuosikate / poistot	-109 %	119 %	-80 %	226 %	328 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,18	1,48	-0,69	2,66	3,71

Liite A § 49 Toimialueiden sitovat toimintakatteet

Päätösesitys

Aluehallituksen esityksen mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy muutokset vuoden 2024 talousarvioon mukaan lukien sitovat tavoitteet sekä siihen liittyvään taloussuunnitelmaan 2025–2026 edellä esitetystä muodosta ja perusteluin.

Päätös

Valtuutettu Hanna-Lea Ahlskogin esitys:

Lisätään aluehallituksen esitykseen viimeiseksi lauseeksi:

Kuitenkin sillä muutoksella, että ryhmäavustusta ei makseta enää vuoden -24 toiselle vuosipuoliskolle eikä vuosina -25 ja -26. Tämä summa vähennetään vastaavasti ennakoidusta alijäämästä.

Valtuutetut Hannu Kippo, Linda Hagström ja Perussuomalaisen valtuustoryhmä sekä Vihreiden valtuustoryhmä kannattivat esitystä.

Koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, oli suoritettava äänestys. Äänestysmenettelyksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys siten, että äänestyksessä pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA ja valtuutettu Hanna-Lea Ahlskogin kannatettua esitystä äänestävät EI.

Äänestyksessä annettiin 38 JAA ääntä ja 17 EI ääntä. Äänestykseen eivät osallistuneet Harju Ulla-Riitta, Jukkola Janne, Lintilä Mika, Orjala Sirpa ja Saari Antti J.

Äänestystuloksen mukaisesti aluevaltuuston päätökseksi tuli pohjaesitys. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä (Liite B § 49).

Aluehallituksen esityksen mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy muutokset vuoden 2024 talousarvioon mukaan lukien sitovat

tavoitteet sekä siihen liittyvään taloussuunnitelmaan 2025–2026 edellä esitetyssä muodossa ja perusteluin.

Merk.tied. varajäsen Janne Ilola saapui kokoukseen klo 12.49, asian käsittelyn aikana. Valtuutettu Janne Jukkola poistui kokouksesta klo 12.42 ennen päätöksentekoa.